

Sygnatura akt III C 1433/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 25 stycznia 2016 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie III Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Ilona Sobecka

Protokolant:Sekretarz sądowy Marika Banuch

po rozpoznaniu w dniu 18 stycznia 2016 r. S.

sprawy z powództwa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W.

przeciwko M. F.

o zapłatę

I. Powództwo oddała.

II. Zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 617 zł (sześćset siedemnaście złotych) tytułem kosztów procesu.

Sygn.akt III C 1433/15

UZASADNIENIE

Powód Zakład Ubezpieczeń Społecznych w W. pozwem wniesionym w dniu 17 kwietnia 2015r. wniósł o zasądzenie od pozwanego M. F. - Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin- Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie kwoty 1 879,50 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu oraz o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu. W uzasadnieniu powód wskazał, iż pozwany wystąpił do powoda w trybie art. 2 ust.5 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji o udzielenie informacji niezbędnych do prawidłowego prowadzenia postępowania egzekucyjnego. Pozwany był zobowiązany do uiszczenia stosownej opłaty za udzielenie informacji przez powoda, czego nie uczynił. Opłaty te są ustalane na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i polityki Społecznej z dnia 16 stycznia 2003r. Powód doliczył do kwot niezapłaconych przez pozwanego odsetki ustawowe, które skapitalizował do dnia wniesienia pozwu.

Pozwany M. F. wniósł o odrzucenie pozwu z uwagi na niedopuszczalność drogi sądowej, ewentualnie o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwany podniósł, że żądane przez powoda opłaty są wydatkami stanowiącymi celowe koszty egzekucyjne, wobec czego winny być ustalone i zaspokojone w postępowaniu egzekucyjnym. Dodatkowo pozwany wskazał, że uiszczył opłaty żądane przez powoda w całości, natomiast roszczenia zgłaszane przez pozwanego w niniejszym postępowaniu są niezasadne, gdyż wynikają z nieprawidłowej interpretacji § 1 ust.1 rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wysokości opłaty pobieranej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych za udzielenie informacji komornikom sądowym oraz trybu jej pobierania z dnia 16 stycznia 2003r., gdyż powinna być naliczana jedna opłata od informacji o jednym ubezpieczonym, niezależnie od liczby płatników składek.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany M. F. będący Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie zwracał się do powoda Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o udostępnienie danych ze zbioru danych osobowych prowadzonych przez organ rentowy w sprawach Km 1002/11, Km 1024/11, Km 1027/11, Km 1048/11, Km 1056/11, Km

1098/12, Km 1138/11, Km 1160/112, Km 1280/11, Km 1302/12, Km 352/11, Km 356/11, Km 367/11, Km 371/11, Km 374/11, Km 377/11, Km 385/12, Km 392/11, Km 400/11, Km 424/11, Km 448/11, Km 466/11, Km 498/12, Km 550/11, Km 573/11, Km 641/11, Km 671/12, Km 711/11, Km 728/11, Km 749/11, Km 751/11, Km 801/11, Km 825/11, Km 830/11, Km 863/11, Km 868/11, Km 884/11, Km 891/11, Km 892/11, Km 934/11, Km 1432/11 w okresie od września 2011r. do grudnia 2012r. Organ rentowy udostępnił żądane dane i zażądał od pozwanego zapłaty z tego tytułu kwoty 3369,43 zł, z czego pozwany uiszczył 1415,75 zł.

Dowód:

- wnioski o udostępnienie danych i rachunki k. 50-197

- wykaz stanu zadłużenia k.8-9

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności podnieść należy, iż stosownie do treści art. 2 ust. 5 i 9 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji organu administracji publicznej, urzędu skarbowe, organu rentowe, o których mowa art. 476 §4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. nr 43, poz. 296 ze zm.) banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo – kredytowe, podmioty prowadzące działalność maklerską, organy spółdzielni mieszkaniowych, zarządy wspólnot mieszkaniowych, inne podmioty zarządzające mieszkaniami i lokalami użytkowymi jak również inne instytucje są obowiązane na pisemne żądanie komornika udzielić mu informacji niezbędnych do prawidłowego prowadzenia postępowania egzekucyjnego, wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia oraz wykonania innych czynności wchodzących w zakres jego ustawowych zadań, w szczególności dotyczące stanu majątkowego dłużnika oraz umożliwiających identyfikację składników jego majątku. Opłatę za udzielenie informacji komornik uiszcza po jej udzieleniu, na wezwanie podmiotu, który udzielił informacji. Koszt uzyskania informacji przez komornika sądowego zalicza się zaś do wydatków podlegających rozliczeniu w toku egzekucji. Jak stanowi art. 39 ust. 1, ust. 2 pkt 7 ustawy komornikowi należy się zwrot wydatków gotówkowych poniesionych w toku egzekucji tylko w zakresie określonym ustawą. Wydatkami, o których mowa w ust 1, są koszty uzyskiwania informacji niezbędnych do prowadzenia postępowania egzekucyjnego lub wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia. Art. 40 ustawy stanowi, że na pokrycie wydatków, o których mowa w art. 39, komornik może żądać zaliczki od strony lub innego uczestnika postępowania, który wniósł o dokonanie czynności, uzależniając czynność od jej uiszczenia. Sąd rejonowy, przy którym działa komornik, przekazuje komornikowi sumy niezbędne na pokrycie wydatków w sprawach osób zwolnionych w tym zakresie od kosztów sądowych. Stosownie do treści art. 41 ustawy czynność, w związku z którą komornik zażądał zaliczki na pokrycie wydatków, należy podjąć niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia uiszczenia zaliczki. Komornik obowiązany jest rozliczyć zaliczkę w terminie miesiąca od dnia poczynienia wydatków, na które była przeznaczona, i zwrócić jej niewykorzystaną część. Jeżeli skutkiem wcześniejszego ukończenia postępowania lub z innych przyczyn opłacona zaliczkowo czynność w ogóle nie została dokonana, termin miesięczny biegnie od dnia ukończenia postępowania lub zaistnienia przyczyn niedokonania czynności. W tym celu komornik wydaje postanowienie, w którym określa w szczególności: stronę lub innego uczestnika postępowania, który uiszczył zaliczkę i jej wysokość, czynności, na poczet których pobrano zaliczkę, ze wskazaniem daty ich dokonania, kwoty zaliczki zaliczone na pokrycie poszczególnych czynności, z jednoczesnym wskazaniem sposobu i podstaw ich wyliczenia, oraz kwotę podlegającą zwrotowi i oznaczenie osoby, na rzecz której zwrot ma nastąpić.

Zauważyć należy, iż opłaty, których powód dochodził w niniejszym postępowaniu, a których podstawą prawną jest art. 50 ust. 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zaliczają się do wydatków poniesionych w toku egzekucji (art. 39 ustawy), a w konsekwencji do kosztów egzekucji na podstawie art. 770 k.p.c., zgodnie z którym dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji. Koszty ściąga się wraz z egzekwowanym roszczeniem. Koszt egzekucji ustala postanowieniem komornik, jeżeli przeprowadzenie egzekucji należy do niego. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie stronom oraz komornikowi.

Wydatki te (tu żądane opłaty) powinny zostać rozliczone w toku egzekucji poprzez zaliczenie ich w konsekwencji do kosztów egzekucji obciążających dłużnika (art. 770 k.p.c.).

W ocenie Sądu – zgodnie z art. 770 k.p.c. - celowe koszty egzekucyjne, w tym wydatki w postaci spornych opłat za udzielenie informacji przez powoda na wezwanie komornika sądowego, powinny być ustalone i zaspokojone w postępowaniu egzekucyjnym, z którego wynikły. Nie mogą być natomiast ustalone czy dochodzone w innym postępowaniu, w tym jak w niniejszej sprawie, w odrębnej sprawie z powództwa o zapłatę wytoczonego przez podmiot udzielający informacji przeciwko osobie sprawującej funkcję komornika sądowego. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 czerwca 1973 r., I CR 250/73, z art. 770 k.p.c. wypływa wniosek, że celowe koszty egzekucyjne powinny być ustalone w postępowaniu egzekucyjnym, z którego wynikły. Nie mogą być natomiast ustalone w innym postępowaniu. Powód powinien więc stosownie do art. 2 ust. 9 ustawy w zw. z art. 770 k.p.c. zgłosić swoje żądanie zapłaty opłat za udzielenie odpowiednich informacji na podstawie art. 50 ust. 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w toku odpowiednich postępowań egzekucyjnych przejętych i prowadzonych przez pozwanego jako komornika sądowego. W przypadku braku reakcji pozwanego jako komornika sądowego na stosowne wezwanie do zapłaty w trybie art. 2 ust. 9 ustawy powodowi przysługuje środek zaskarżenia w postaci skargi na zaniechanie przez komornika sądowego dokonania czynności, którą jest dokonanie zapłaty, stosownie do treści art. 767 k.p.c. Art. 767 k.p.c. stanowi, że na czynności komornika przysługuje skarga do sądu rejonowego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Dotyczy to także zaniechania przez komornika dokonania czynności. Do rozpoznania skargi na czynności komornika właściwy jest sąd, przy którym działa komornik. Jeżeli do prowadzenia egzekucji został wybrany komornik poza właściwością ogólną, skargę rozpoznaje sąd, który byłby właściwy według ogólnych zasad. Skargę może złożyć strona lub inna osoba, której prawa zostały przez czynności lub zaniechanie komornika naruszone bądź zagrożone. Skarga na czynność komornika powinna czynić zadość wymaganiom pisma procesowego oraz określać zaskarżoną czynność lub czynność, której zaniechano. Jak również wniosek o zmianę, uchylenie lub dokonanie czynności wraz z uzasadnieniem. Skargę wnosi się do sądu w terminie tygodniowym od dnia czynności, gdy strona lub osoba, której prawo zostało przez czynność komornika naruszone bądź zagrożone, była przy czynności obecna lub była o jej terminie zawiadomiona, w innych wypadkach - od dnia zawiadomienia o dokonaniu czynności strony lub osoby, której prawo zostało przez czynności komornika naruszone bądź zagrożone, a w braku zawiadomienia - od dnia dowiedzenia się przez skarżącego o dokonanej czynności. Skargę na zaniechanie przez komornika czynności wnosi się w terminie tygodniowym od dnia, w którym czynność powinna być dokonana. Odpis skargi sąd przesyła komornikowi, który w terminie trzech dni na piśmie sporządza uzasadnienie dokonania zaskarżonej czynności lub przyczyn jej zaniechania oraz przekazuje je wraz z aktami sprawy do sądu, do którego skargę wniesiono, chyba że skargę w całości uwzględnia, o czym zawiadamia sąd i skarżącego oraz zainteresowanych, których uwzględnienie skargi dotyczy.

Powód więc stosownie do treści art. 767 § 2 k.p.c. posiada legitymację procesową do złożenia w odpowiednim postępowaniu egzekucyjnym, w którym komornik sądowy nie uiścił opłaty za udzielenie informacji, skargi na zaniechanie dokonania czynności, co jest wystarczającym środkiem prawnym ochrony praw powoda do żądania zapłaty. Właściwą i jedyną drogą na dochodzenie zapłaty opłat za udzielenie informacji jest postępowanie egzekucyjne, w toku którego powód powinien stosownie do treści art. 2 ust. 9 ustawy po udzieleniu informacji zażądać odpowiedniej zapłaty, a w przypadku braku reakcji komornika sądowego złożyć skargę na zaniechanie komornika.

Niezależnie od powyższego podzielić również należało stanowisko pozwanego w zakresie wykładni art. 50 ust. 3 i 10 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z 13 października 1998 r., przyjęty bowiem przez powoda sposób naliczania opłat pozostaje w sprzeczności z literalną i funkcjonalną wykładnią przepisu § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wysokości opłaty pobieranej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych za udzielenie informacji komornikom sądowym oraz trybu jej pobierania z 16 stycznia 2003 r. Zgodnie z przytoczonym przepisem, opłatę za udzielenie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, komornikom sądowym informacji dotyczących danych zgromadzonych na koncie jednego ubezpieczonego lub jednego płatnika składek ustala się w kwocie 30,40 zł (przy uwzględnieniu waloryzacji tej stawki, zgodnie z treścią ust. 2). W przypadku skierowania przez Komornika Sądowego pytania dotyczącego jednego dłużnika, niezależnie do tego czy jest on

ubezpieczonym czy płatnikiem i udzielenia na takie zapytanie odpowiedzi, zasadnym jest naliczenie jednej opłaty. Występując o udzielenie informacji, Komornik Sądowy wprost bowiem wskazuje, kogo ta informacja ma dotyczyć i na jakie pytania oczekuje on odpowiedzi. Zakres zapytania wpływa bezpośrednio na zakres odpowiedzi, która powinna dotyczyć konkretnej osoby - dłużnika określonego przez Komornika Sądowego. W sytuacji, gdy dłużnik ten jest ubezpieczonym, na rzecz którego inna osoba opłaca składki, w odpowiedzi takiej będą również zawarte informacje dotyczące płatnika składek. Wykładnia taka, jak słusznie wywodzi pozwany, pozostaje w zgodzie również z funkcjonalną wykładnią § 1 ust. 1 przytoczonego rozporządzenia. Kierując zapytanie do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Komornik Sądowy oczekuje bowiem udzielenia informacji dotyczących sytuacji materialnej ściśle określonego dłużnika. Przedmiotem zainteresowania są zatem wszelkie dane, pozwalające w efekcie na skuteczne prowadzenie postępowania egzekucyjnego, w tym również dane dotyczące zatrudnienia dłużnika i płatników składek na jego rzecz. Do tych osób możliwe jest bowiem skierowanie zajęcia należnego dłużnikowi wynagrodzenia za pracę. Informacje takie stanowią jednak przedmiot tylko pośredniego zainteresowania Komornika Sądowego, bowiem celem zapytania jest otrzymanie informacji na temat dłużnika, pozwalających na skuteczne wyegzekwowanie od niego roszczenia. Przedstawiona przez powoda metoda naliczania opłat należnych za udzielenie informacji jest również niemożliwa do pogodzenia z regulacją § 2 ust. 2 powołanego rozporządzenia, zgodnie z którym Komornik Sądowy dołącza do wniosku o udzielenie informacji kopię dowodu dokonania opłaty. W przypadku bowiem, gdyby Komornik Sądowy miał wносить opłatę za udzielenie informacji na temat dłużnika (ubezpieczonego) oraz łącznie z nią każdego płatnika, to nie posiadając uprzednio informacji na temat zatrudnienia dłużnika oraz liczby ewentualnych płatników, nie mógłby określić wysokości opłaty, do której uiszczenia z góry byłby zobowiązany. W związku z tym, mając na względzie że koszty postępowania egzekucyjnego są wykładane przez wierzyciela w formie zaliczki, Komornik Sądowy nie byłby w stanie określić z góry wysokości takiej zaliczki, nie mógłby bowiem przewidzieć, jakiej wysokości opłata będzie musiała zostać uiszczona na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd oddalił wniesione powództwo.

W punkcie II Sąd orzekł o kosztach postępowania na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 461).